

LDK didžiojo etmono, kunigaikščio Jonušo Radvilos 405-asis gimtadienis Vilijampolėje

2017 m. gruodžio 2 d. Kaune Vilijampolėje, buvusiuose I. B. Volfo namuose vyko LDK didžiojo etmono, kunigaikščio Jonušo Radvilos (1612-1655) 405-ojo gimtadienio bei Vilijampolės įkūrimo 365- mečio minėjimas. Renginyje dalyvavo Kauno Šv. Jurgio konvento gvardijonas dr. kun. Paulius Saulius Bytautas OFM, LR Seimo narys dr. Mindaugas Puidokas, išrinktas Vilijampolės-Aleksoto vienmandatėje apygardoje, LR Seimo narė Aušra Papirtienė, Kauno m. savivaldybės tarybos narė Jūratė Norvaišienė, ats. plk. Jonas Marcinkus, dim. plk. lt. Algirdas Dilūnas, ats. plk. lt. Aleksas Karalavičius, Kauno Veršvų gimnazijos direktorius Žilvinas Damijonaitis, Kauno Jono ir Petro Vileišių mokyklos-daugiafunkcio centro direktorė Dalia Lapėnienė, etninio paveldo bendruomenės „Kauno Veršva“ pirmininkė Stasė Mickutė, LSMU prof. hab. dr. Romas Gružauskas, dim. mjr. Bronislovas Gaižauskas, Lietuvos sporto muziejaus direktorius Pranas Majauskas, Lietuvių etninės kultūros draugijos Kauno teritorinio padalinio pirmininkas doc. dr. Romualdas Povilaitis ir kiti svečiai.

Renginio dalyviams pagrindinį pranešimą apie LDK didįjį etmoną, kunigaikštį Jonušą Radvilą skaitė Kauno tvirtovės regioninio parko direktorius, karo istorikas prof. dr. Valdas Rakutis.

Dr. Raimundas Kaminskas kalbėjo apie (laiko) žemėlapius, tapatybės ir atsinaujinimo strategijos paieškas Vilijampolės 365 –mečio proga.

Dailininkas Tautvilas Rinkevičius pristatė kilnojamą parodą „Vilijampolės herbų projektai ir LDK pinigų koliažai“, kurioje buvo pateikti 9 galimi Vilijampolės herbo projektai.

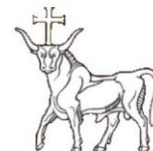
Padėkas renginio organizatoriams, remėjams už piletiškumo ir Lietuvos istorijos puoselėjimą įteikė LR Seimo Švietimo ir mokslo komiteto narė Aušra Papirtienė, o Vilijampolės seniūnas Algimantas Mickevičius - šio renginio pagrindiniams organizatoriams dr. Raimundui Kaminskiui bei dailininkui Tautvilui Rinkevičiui.

Renginio dalyviai gavo leidinį „Kauno piliakalniai“, kurio globėjas dr. M. Puidokas. Kauno apskrities bajorų draugijos vadas Andrius Krivickas dalyvius pasveikino LDK didžiojo etmono, kunigaikščio Jonušo Radvilos 405-ojo gimtadienio tortu.

Muzikinėmis gimtadienio interpretacijomis džiugino Kauno sakralinės muzikos mokyklos mokytoja metodininkė Vanda Malinauskienė bei muzikantas Ignas Lapienis.

Renginio dalyviai susipažino su 1880 m. Vilijampolės ir jos apylinkų žemėlapiu (kolekciniuko Adomo Miliausko) bei istorinėmis nuotraukomis apie 1-ąją husaro J. Radvilo pulką 1919-1940 m.

Renginio partneriai: Lietuvos sąjūdžio Kauno taryba, Etninio paveldo bendruomenė "Kauno Veršva", Kauno apskrities bajorų draugija, LŠS Vytauto Didžiojo 2-osios rinktinės 202-oji šaulių kuopa bei p. Valdas Medardas Buinevičius.

Pasak istoriko prof. Antano Tylos, „iš garsios kunigaikščių Radvilų giminės kilęs Jonušas Radvila buvo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės karo vadas–didysis etmonas, Lietuvos valstybės pareigūnas– senatorius, Vilmiaus vaivada, kelių svarbių seniūnijų seniūnas. Jam priklausė Biržų kunigaikštystė, magdeburginis miestas Kėdainiai su priklausiniais, taip pat ir Vilijampolė. Kadangi Lietuvos didysis kunigaikštis, kuriuo automatiškai tapdavo Lenkijos karaliumi išrinktas didikas, Lietuvoje nerezidavo, tad Jonušas Radvila XVII amžiaus viduryje pagal užimamas pareigas atsistojo valstybės priešakyje, kaip aukščiausias pareigūnas ir buvo atsakingas už Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės saugumą, gynybą, valstybės funkcionavimą ir vidaus tvarką.

Kai 1654 m. Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę užpuolė Rusija su 5 kartus didesne kariuomene ir įsibrovė į jos žemes, pasiekė Vilnių, Jonušui nebeužteko karo vado kompetencijos ir teko imtis diplomatijos ir užsienio politikos svertų. Jis parengė sąjungos su Švedija prieš Rusiją projektą, pasirašė garsiąją Kėdainių sutartį. Tai buvo reikšmingas Lietuvos politinės orientacijos posūkis.

Nors jis neatnešė lauktų rezultatų, bet parodė Jonušo politinį išradingumą, siekiant apsisaugoti nuo Rusijos agresijos. Šiandien Lietuva, kaip ir Jonušas Radvila, tęsia tas pačias valstybės apsaugos ir gynybos tradicijas saugantis nuo nesibaigiančio Rusijos agresijos pavojaus. Tuo Jonušas Radvila yra suprantamas ir aktualus ir šiandien“.

Beata Ivanauskienė

Lietuvos sąjūdžio Kauno tarybos informacinis biuras